

2025 RAMAZAN VAAZ SİLSİLESİ:

---

26.GÜN

# KÂİNATIN SECDESİNDEN DERS ALMAK!

(KÂİNATLA BİRLİKTE ALLAH'A SECDE ETMEK)

YAZAR: ALİ AYKAÇ

وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ  
مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

Göklerde ve yerde bulunan her canlı ve melekler  
Allah'a secde ederler; onlar asla kibirlenmezler.

Nahl, 16/49.

iletişim : (0)541 934 3778 daha fazlası için: [www.aliaykac.com](http://www.aliaykac.com)

---

Bu içerik, yazarının izni olmadan kısmen veya tamamen kopyalanamaz ve dağıtılamaz. İlgili yasağa aykırı hareket eden kişiler hakkında, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre telif hakları kapsamında yasal işlem başlatılacaktır.

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

**Hamd**, her şeyi bir ölçü ve hikmetle yaratan, bizleri akıl, idrak ve iman nimetleriyle şerefleştiren, kâinatı bir mektep, varlıkları birer ayet kılan **Yüce Allah'a** ﷻ mahsustur. **Salât ve selâm**, yaratılmışların en şereflişi, Allah'ın ﷻ yeryüzündeki elçisi, âlemlere rahmet olarak gönderilen **Peygamber Efendimiz** ﷺ'in, onun âline, ashabına ve kıyamete dek onun izinden giden müminlerin üzerine olsun!

### ***Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,***

İnsan, gökyüzüne her baktığında ne görür? Kimi, sadece yıldızlarla bezenmiş bir boşluğu, karanlık ve sonsuz bir mekânı seyreder. Kimi, ilahi kudretin sanatını, her biri hikmetle yerleştirilmiş yıldızların, ayın ve güneşin secde edişini okur. Oysa insanoğlu, bu ilahi nizamın tam ortasında dururken kimi zaman gözlerini kör, kalbini hissiz hale getirir. **Gecenin yıldızlarla donatılmış ihtişamı, gündüzün aydınlığı, ayın nuruyla süslediği sema, her sabah doğan ve her akşam batışıyla Allah'ın ﷻ emrine itaat eden güneş; tüm bunlar, bir ilahi kudretin işaretidir.** Ne var ki, göklerin ve yerin secdesinden gafil olan insan, bazen kendi gafletinin karanlığında yolunu kaybeder. Allah ﷻ şöyle buyurur: ***“Göklerde ve yerde ne varsa Allah'ı tesbih etmektedir. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.”***<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> *Hadîd, 57/1.* يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Her şey Allah'ı ﷻ tesbih ederken, insanoğlu bu tesbihata ne derece katılmaktadır? **Zira her bir varlık, Allah'a ﷻ itaat eder; yıldızlar, belirlenen yörüngelerinde O'nun ﷻ izni olmadan sapmaz, rüzgârlar O'nun ﷻ emriyle eser, ağaçlar O'nun ﷻ izniyle kök salar ve yeşerir.** Fakat insanoğlu, iradesiyle bu düzene uyum sağlamak yerine, kimi zaman nefsinin aldatıcı arzularına kapılarak ilahi ahengi bozma yoluna gider. Halbuki kâinat, insana bir ibret levhası olarak serilmiştir. Peygamber Efendimiz ﷺ de; ***“Kıyamet günü güneş ve ay tutulacaktır.”***<sup>2</sup> buyurmuştur.

Güneşin doğup batması, ayın her gece farklı bir şekle bürünmesi, gündüzün aydınlık yüzüyle gecenin karanlık perdesi arasında kesintisiz bir ahenkle deveran etmesi, aslında insana bir mesajdır. **Her şeyin bir vakti ve süresi vardır; doğan her şeyin bir batışı, başlayan her işin bir sonu vardır.** Ramazan ayı da böyledir. Gelir, rahmetini saçar, gönülleri arındırır ve ardından veda eder. İşte bu döngü, dünya hayatının da bir temsili değil midir?

İnsanın varlığı da tıpkı gökyüzü gibi bir nizama tabidir. **İnsan, ne zaman doğacağını bilmez, tıpkı güneşin ilk ışıklarını haber veremediği gibi. Ne zaman öleceğini de bilmez, tıpkı ayın karanlık gecede ansızın kaybolduğu gibi.** Ancak insanın sorumluluğu, bu döngüye şahit olup ibret almasıdır.

---

<sup>2</sup> *Buhârî, Bed'ü'l-Halk, 2. الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ يُجْبَسَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :*

Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurmuştur: **“Güneş ve ay, Allah’ın ayetlerinden iki ayettir. Onlar ne bir kimsenin ölümü ne de doğumu için tutulur. Onları gördüğünüzde hemen namaza koşun!”**<sup>3</sup>

İşte bu ilahi nizamın içinde insana düşen, **kâinatın secdesine ortak olmak, kendi varlığını ibadete dönüştürebilmektir.** Ramazan ayı, bu idrakin kapılarını ardına kadar açan bir mevsimdir. Oruç, bizi nefsin karanlığından çıkararak kâinatın nurani düzenine dahil eder. Açlıkla ve susuzlukla, nefsimizin hudutlarını keşfetmemizi sağlar. **Sahurla, güneşin doğuşuna tanıklık eder, iftarla batışının hikmetini yaşarız. Böylece, gökyüzüne baktığımızda artık sadece yıldızları değil, ilahi bir nizamın izlerini de görmeye başlarız.**

Ancak mesele sadece Ramazan ayıyla sınırlı değildir. **Ramazan bize secde etmeyi öğretir, fakat bu secdenin tüm hayatımıza sirayet etmesi gerekir.** Çünkü yıldızlar her gece secde eder, güneş her gün Allah’ın ﷻ emriyle hareket eder, rüzgârlar O’nun ﷻ buyruğuyla eser. O hâlde insan, kendisine verilen bu iradeyi hangi yönde kullanacaktır? Kâinatın ahengine uyum sağlayarak bir kul olmayı mı tercih edecektir, yoksa bu düzeni görmezden gelerek nefsinin hevesleri peşinde mi koşacaktır?

---

<sup>3</sup> Müslim, Kusûf, 2. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ آيَتَانِ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَا يَنْخَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ وَلَا لِحَيَاتِهِ فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُمَا فَافْزَعُوا إِلَى الصَّلَاةِ

İşte asıl mesele budur. **İnsan, gökyüzünün secdesinden ders alacak mı, yoksa kendi karanlığına hapsolmayı mı seçecektir?**

Ramazan, sadece bir ibadet mevsimi değil, insanın kendi varoluşunu yeniden gözden geçirdiği, secdenin anlamını idrak ettiği bir aydır. **Bu ayda, insan sadece midesine oruç tutturmaz; gözlerini, ellerini, ayaklarını, kalbini ve zihnini de bir ibadet atmosferine dâhil eder.** Oruç, insanın kainattaki ilahi nizama ayak uydurduğu bir ibadet olarak, kişinin kendi secdesini keşfetmesine vesile olur.

Peki, **insan gerçekten secde edebiliyor mu?** Yoksa alnını yere koymakla yetinip, kalbini ve ruhunu hâlâ dünya meşgalesi içinde mi tutuyor? Kur'an-ı Kerim'de **bütün varlıkların Allah'a ﷻ secde ettiğinden bahsedilir: “Göklerde ve yerde bulunan her canlı ve melekler Allah'a secde ederler; onlar asla kibirlenmezler.”**<sup>4</sup>

Bu ayet, insanın dışındaki tüm varlıkların yaratılışlarının gereği olarak Allah'a ﷻ secde ettiğini bildirir. Yıldızlar, dağlar, denizler, kuşlar ve rüzgâr bile secde ederken, insan ise bu secdeden uzaklaşabilir. **Bu yüzden, oruç insanın sadece aç kalması değil, bu kozmik secdeye katılmasıdır.**

**Oruç, insanın secdesini bulmasına yardımcı olur.** Gün boyunca açlık çeken bir insan, yeme içme gibi fitrî ihtiyaçlarını

---

<sup>4</sup> Nahl, 16/49. وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

bile terk ettiğinde, **daha derin bir hakikati idrak etmeye başlar.** Oruç, insanın iradesini güçlendirerek, secde etmeyen kibirli nefsinin yere eğmesini sağlar.

**İnsan ancak nefsinin kibirden arınmasıyla secde edebilir.** Firavun gibi, Nemrut gibi, Allah’a ﷻ meydan okuyan nice zalimler, secde etmeyi reddederek helake sürüklenmişlerdir. **Oruç, insanın içindeki o firavunî kibri kırar ve onu Allah’a ﷻ secde eden varlıklar arasına dâhil eder.**

Bir düşünelim: **Güneş her sabah doğar, her akşam batar. O, kendisine verilen emri hiç aksatmaz. Ay, yıldızlar, rüzgâr ve yağmur da böyledir.** Onlar, secdelerini bozmayan varlıklardır. **Peki ya insan?**

İnsan, Allah’ın ﷻ emirlerine en çok isyan eden varlıktır. Günah işler, haddi aşar, kendisini kâinatın merkezinde görür. Ama **oruç, insanı bu gafletten uyandıran bir tokattır.** Ramazan’da nefsi dizginlenen insan, tıpkı kainattaki varlıklar gibi kendisine yüklenen kulluk görevini hatırlamaya başlar.

**Orucun manevi bir disiplin olarak insanı kainattaki ilahi nizama nasıl uyumlu hale getirdiğini anlamak için şu misali ele alalım: Bir köle düşünün.** Efendisinin emrine karşı geldiğinde cezalandırılır, itaati ödüllendirilir. Fakat en büyük hata, kölenin kendisini efendi zannetmesidir! İnsan da böyledir. **Kendisini ilahî iradeye boyun eğmeyen bir varlık zannettiğinde, en büyük gaflete düşer.** Ramazan, insana hakikatini hatırlatan bir mevsimdir.

Ramazan ayı boyunca, bir Müslüman sadece bedenini aç bırakmaz; nefsini, zihnini ve kalbini de ilahî iradeye teslim eder. Bu teslimiyetin en somut hâli, secdedir. Ramazan, insanın gerçek secdesini bulmasına vesile olan bir aydır.

Şimdi, kendimize soralım:

- *Biz gerçekten secde ediyor muyuz? Yoksa sadece alnımızı yere koymakla mı yetiniyoruz?*
- *Oruç bize, kâinatın secdesine katılma bilinci kazandırıyor mu?*

Ramazan, insana sadece aç kalmayı değil, Allah’a ﷻ gerçek anlamda kul olmayı öğretmelidir. Çünkü oruç, insanı nefsinin prangalarından kurtararak kainatla birlikte Allah’a ﷻ secde ettiren bir ibadettir.

*Rabbimiz! Bizleri, dillerini koruyan, oruçlarını muhafaza eden ve nefislerini zikrin ve itaatinle arındıran takva sahiplerinden eylesin! (Âmin!.. )*

وَعَاخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الفاتحه